

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX KADENCJA**

Warszawa, dnia 8 maja 2019 r.

Druk nr 1174

**Pan
Stanisław KARCZEWSKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 84 ust. 1 Regulaminu Senatu my, niżej podpisani senatorowie,
wnosimy projekt uchwały

w sprawie stulecia Związku Podhalan.

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem uchwały
upoważniamy senatora Jana Hamerskiego.

(-) Zbigniew Cichoń	(-) Bogusława Orzechowska
(-) Dorota Czudowska	(-) Andrzej Pająk
(-) Stanisław Gogacz	(-) Konstanty Radziwiłł
(-) Jan Hamerski	(-) Tadeusz Romańczuk
(-) Ryszard Majer	(-) Czesław Ryszka
(-) Marek Martynowski	(-) Andrzej Wojtyła
(-) Andrzej Mioduszewski	(-) Jan Źaryn
(-) Jarosław Obremski	

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w sprawie stulecia Związku Podhalan

Związek Podhalan, jedna z najstarszych organizacji w Polsce, obchodzi w tym roku jubileusze: stupełtnastolecia góralskiego ruchu regionalnego (115 lat temu powstał Związek Górali), stulecia Związku Podhalan, dziewięćdziesięciolecia Związku Podhalan w Ameryce Północnej.

Zanim góralski ruch regionalny przyjął formę organizacji, kształtował się wśród pierwszych góralskich inteligentów, dumnych ze swego pochodzenia i kultury. 4 marca 1904 r. zakopiańscy górale powołali towarzystwo Związek Górali, pod opieką błogosławionego Andrzeja Boboli. Organizacja ta, działająca do 1939 r., była pionierem ruchu regionalnego na Podhalu, m.in. zainicjowała zwołanie w 1911 r. w Zakopanem I Zjazdu Podhalan.

Na jednym z kolejnych, IV Zjeździe Podhalan w 1919 r. w Nowym Targu powołano Związek Podhalan, organizujący życie społeczne i gospodarcze w regionie do wybuchu wojny. Reaktywowany w 1945 r. związek pod naciskiem zawiesił działalność w 1948 r. Odtworzony został w 1957 r. i działa do dziś, obejmując całą polską góralszczyznę, od Olzy do Popradu, jednocząc dumnych górali babiogórskich, czadeckich, kliszczackich, orawskich, śląskich, pienińskich, podhalańskich, sądeckich (białych i czarnych), spiskich, zagórzańskich i żywieckich.

Związek Podhalan w Polsce służy dobru Rzeczypospolitej oraz gospodarczemu i kulturalnemu rozwojowi ziem górskich, pozostając w bliskich relacjach z powołanym w 1929 r., 90 lat temu, w Chicago przez emigrantów górali Związkiem Podhalan w Ameryce Północnej, podtrzymującym i promującym tradycje góralskie w USA, obecnym we wszystkich polonijnych przedsięwzięciach, uczestniczącym we wszystkich obchodach i uroczystościach.

Związek Podhalan w Polsce zrzesza nie tylko rodowitych górali pielęgnujących odrębność kulturową i obyczajową, lecz również sympatyków zauroczonych tradycją i współczesnością tej ziemi. Święty Jan Paweł II, honorowy członek Związku Podhalan,

podczas wizyty na Podhalu powiedział: „Górale to jedyne w swoim rodzaju społeczeństwo, które nosi w sobie znamiona wielkiej polskiej tradycji, tak wielkiej, że trzeba, ażeby ona trwała nadal, ażeby żaden obyczaj, żaden styl i moda współczesności tej wielkiej podhalańskiej tradycji nie zniszczyły i nie wyparły”.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej wyraża szacunek dla założycieli i działaczy Związku Górali, Związku Podhalan i Związku Podhalan w Ameryce Północnej i wzywa wszystkie instytucje publiczne i organizacje społeczne do wsparcia wielkiego dzieła, jakim jest kultywowanie tradycji i kultury góralskiej – dla Polski.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.